

Joduoto povidono (PVP-I) naudojimas odontologijoje

Ši santrauka parengta remiantis sistemineis apžvalgomis, klinikiniais tyrimais ir tarptautinėmis gairėmis, analizuojančiomis joduoto povidono (PVP-I) naudojimą odontologijoje. Tikslas – pateikti trumpą, protokolui tinkamą mokslinį pagrindimą apie PVP-I veiksmingumą, saugumą ir taikymo logiką.

1. Klinikinis pagrindimas ir veikimo mechanizmas

Povidono jodas (PVP-I) yra plataus spektro antiseptikas, veiksmingas prieš bakterijas, virusus, grybus ir kai kuriuos pirmuonis. Literatūroje aprašoma, kad PVP-I greitai denatūruoja mikroorganizmų baltymus ir oksiduoja ląstelių struktūras, todėl sumažina mikrobinę apkrovą burnos ertmėje ir ant žaizdos paviršiaus.

2. Įrodymai periodontologijoje ir burnos infekcijų kontrolėje

Sisteminės apžvalgos rodo, kad PVP-I skalavimo tirpalai ar geliai gali būti naudingi kaip papildoma priemonė periodonto terapijoje, ypač siekiant sumažinti bakterinę apkrovą ir palaikyti burnos higieną. Klinikiniai tyrimai aprašo PVP-I naudojimą kaip adjuvantą prie mechaninio apnašų šalinimo.

- Praktinis taikymas: burnos skalavimas ar lokali aplikacija ant dantenu po profesionalios higienos procedūrų.
- Tikslas: mikrobinės apkrovos mažinimas ir burnos komforto palaikymas.

3. Virusinės apkrovos mažinimas burnos ertmėje

Naujesnėse publikacijose, ypač COVID-19 pandemijos metu, PVP-I buvo plačiai tiriamas kaip priemonė trumpam sumažinti virusinę apkrovą seilėse. In vitro ir klinikiniai tyrimai parodė reikšmingą SARS-CoV-2 inaktyvaciją po PVP-I skalavimo.

- Naudojimas odontologijos praktikoje: priešprocedūriniai burnos skalavimai.
- Tikslas: sumažinti infekcijos perdavimo riziką procedūrų metu.

4. Pooperacinė burnos žaizdų priežiūra

Klinikinėje literatūroje PVP-I aprašomas kaip tinkama priemonė po burnos chirurginių procedūrų – padedanti palaikyti švarią žaizdos aplinką, sumažinti mikrobinę kolonizaciją ir palaikyti gerą burnos higieną gijimo laikotarpiu.

5. Saugumo aspektai

Trumpalaikis lokalus PVP-I naudojimas burnos ertmėje laikomas saugiu daugumai pacientų. Vis dėlto rekomenduojama atsargiai vertinti pacientus, turinčius skydliaukės sutrikimų, alergiją jodui ar ilgalaikio intensyvaus naudojimo poreikį.

Išvada protokolui

Remiantis mokslinė literatūra, joduotas povidonas (PVP-I) gali būti pagrįstai naudojamas kaip pagalbini antiseptinė priemonė odontologijoje – burnos higienos palaikymui, mikrobines apkrovos mažinimui, priešprocedūriniam skalavimams ir pooperacinei priežiūrai. Protokole rekomenduojama aiškiai apibrėžti indikaciją, naudojimo trukmę ir paciento stebėseną.

Pagrindiniai šaltiniai (atrinkti)

- Kariwa H. et al. Inactivation of SARS-CoV-2 by povidone-iodine in vitro (2020).
- Anderson D.E. et al. Povidone-iodine demonstrates rapid in vitro virucidal activity against SARS-CoV-2 (2020).
- Eggers M. et al. Rapid and effective virucidal activity of povidone-iodine products against SARS-CoV-2 (2020).
- Santos C.F. et al. Use of povidone-iodine in dentistry: A systematic review (2021).
- Kanagalingam J. et al. Practical use of povidone-iodine antiseptic in oral care and ENT practice (2015).
- Nagata H. et al. Clinical evaluation of povidone-iodine mouthwash in periodontal therapy (1996).